

Rectificări privind două monede romane imperiale descoperite în județul Satu Mare

Gh. Lazin

Cu ocazia verificării unor monede romane imperiale din colecția Muzeului Județean Satu Mare, am reținut câteva aspecte nu lipsite de importanță privind două monede romane imperiale descoperite cu mai mulți ani în urmă în localitățile (fig. 1), Bercu (com. Lazuri) și Homorodul de Sus (com. Homoroade).

Astfel, la publicarea monedei găsită în localitatea Bercu (Bader 1967, nr. 1, p. 5), se face referirea următoare: "Bercu, rm. Satu Mare, descoperire izolată, epoca romană. În anul 1966, în comuna Bercu, în hotarul numit Liget - alja, cooperatorul Ioan Lita a găsit o monedă de argint, emisă în timpul împăratului Hadrian. Moneda, prin donația descoperitorului, a ajuns în posesia Muzeului din Satu Mare". În afara indicației emitentului, lipsesc: determinarea piesei, datele tehnice, cât și specificarea inventarului.

De precizat că informația a fost apoi inserată și în alte studii, indicându-se doar localitatea și împăratul (Lazin 1969, nr. 1, p. 111; Mitrea 1969 a, nr. 34, p. 167; Mitrea 1969 b, nr. 34, p. 546).

Bercu (com. Lazuri)

Hadrianus

AR., 2,30 g; D = 17,2 x 18,3 mm.

RIC, II, p. 351, nr. 94 (Roma), anii: 119-122.

Conservarea: bună (Muzeul județean Satu Mare, inv. 39000).

Moneda descoperită la Bercu, se înscrie între emisiunile timpurii ale împăratului Hadrian.

Cea de-a doua piesă adusă în discuție, reprezintă un denar roman imperial descoperit în localitatea Homorodul de Sus, situată în zona Codru. La publicarea ei se face mențiunea: "Homorodul de Sus, descoperire izolată, epoca romană. În anul 1959 cooperatorul Alexandru Ardelean a donat Muzeului un denar roman de argint găsit de el în hotarul satului în timpul arăturii. Moneda a fost emisă în timpul lui Antoninus Pius" (Bader 1967, nr. 3, p. 9). Această descoperire a fost preluată apoi fie într-o serie de note (Mitrea 1969 a, nr. 42, p. 168; Mitrea 1969 b, nr. 42, p. 547), sau în studii care vizează epoca romană (Lazin 1969; Sășianu 1980, nr. 65a, p. 130; Stanciu 1995, nr. 16, p. 144). De fapt denarul reprezintă o emisiune din timpul lui Marcus Aurelius, Av. M. ANTONINVS. AVG. ARMENIACVS; Rv. PIETAS. AVG. TRP. XX COS. III (fig. 2/a-b).

Homorodul de Sus (com. Homoroade)

Marcus Aurelius

AR., 2,85 g. D = 17,8 mm

RIC, III, p. 225, nr. 148 (Roma), anul 166 (vară - decembrie).

Conservarea: foarte bună (Muzeul județean Satu Mare, inv. 39001).

Alături de determinarea piesei, am prezentat și datele tehnice; precizăm că în lucrarea lui Al. Sășianu descoperirea de la Bercu nu figurează, iar la B. Mitrea apare ca emitent Traian (Mitrea 1969b, nr. 34, p. 546).

Bibliografie:

Bader 1967 - T. Bader, *Descoperiri monetare în Câmpia Someșană*, Baia Mare, 1967

Lazin 1969 - Gh. Lazin, *Circulația monetară în nord-vestul României (sec. II-IV)*, în *StCom Satu Mare, I*, 1969, p. 111-120

Mitrea 1969 a - B. Mitrea, *Descoperiri recente și mai vechi de monede antice și bizantine în R.S. România*, în SCIV, XX, 1, 1969, p. 161-171

Mitrea 1969 b - B. Mitrea, *Découvertes récentes et plus anciennes des monnaies antiques et byzantines en Roumanie*, în Dacia, Nr. 5, XIII, 1969, p. 539 - 532

Sășianu 1980 - Al. Sășianu, *Moneda antică în vestul și nord-vestul României*, Oradea, 1980

Stanciu 1995 - I. Stanciu, *Contribuții la cunoașterea epocii romane în bazinul mijlociu și inferior al râului Someș*, în EphNap, V, 1995, p. 139-226.

*Rectification concerning two Roman Imperial coins
discovered in Satu Mare county
(Summary)*

The author presents two Roman Imperial denaras discovered in Satu Mare county. Thus, to the coin found at Bercu (commune Lazuri), at the date of publishing (Bader 1967, no. 1, p. 5) it was specified only the emitter, Hadrianus. The coin found at Homorodul de Sus (commune Homoroade, was wrongly published as Antoninus Pius emission; in fact, it belongs to Marcus Aurelius. Alongside with accurated determination are presented also the technical data.

The list of illustrations:

Fig. 1 -The map of Satu Mare county

Fig. 2a - Homorodul de Sus (Marcus Aurelius, 1:1)

Fig. 2b - Homorodul de Sus (Marcus Aurelius, 2:1).

Fig. 1. Harta județului Satu Mare, cu localitățile Bercu și Homorodul de Sus

Fig. 2. Homorodul de Sus, denar emis de Marcus Aurelius